
Het januari/februari-nummer van het Nederlands Bosbouw Tijdschrift bevatte drie fundamentele artikelen over het beheer van het Nederlandse bos. Vanuit hun dagelijkse praktijk van het beheer, maar sterk gericht op de toekomst, gaven Van den Bos en Oldenkamp hun visie op de vraag hoe het bosbeheer moet zijn om de vele functies van het bos tot hun recht te laten komen. Cosijn en Van der Lans betoogden daarentegen namens Kritisch Bosbeheer dat een rijke natuur en houtoogst niet kunnen samengaan en dat daarom een groot deel van ons bos aan de houtproductie onttrokken zou moeten worden. Van Maaren onderstreepte nog eens de noodzaak van beheer gericht op een maximaal sociaal nut. Het was te voorzien dat deze artikelen reacties op zouden roepen.

In dit nummer kunnen we u niet minder dan acht reacties aanbieden. Dat bewijst wel dat het onderwerp in de belangstelling staat! Hoogstens zou u nu kunnen vrezen, acht maal hetzelfde verhaal en dezelfde redenering te zullen ontmoeten. Maar geen angst: de redactie was zelf verrast te zien hoe gevarieerd de bijdragen zijn, hoe weinig ze elkaar overlappen, en hoeveel verschillende, deels nieuwe, aspecten ze bestrijken. Voor een goed begrip van de materie zult u ze dan ook alle acht moeten lezen. Voor

een eerste oriëntatie dient het volgende overzicht: Piël licht het standpunt van Kritisch Bosbeheer nader toe. Westra betoogt dat oerbos op aarde eigenlijk niet meer bestaat en legt de nadruk op de dynamiek van het bos. Van der Meiden beperkt zich tot aspecten van houtverbruik en houttekort en stelt daarover vragen. De Leyster zet de drie functies van het bos op een eigen wijze naast elkaar. Heybroek probeert een tussenbalans van Kritisch Bosbeheer te ontwerpen en concludeert tot de wenselijkheid van meer bosreservaten. Klaassen ziet tenminste in zijn eigen boswachterij mogelijkheden voor de meer "natuurlijke" verfijnde Zwitserse houtteeltmethoden. Van der Werf en Londo zetten vanuit het gezichtspunt van het natuurbeheer kanttekeningen bij vele onderdelen van de discussie, en gaan o.a. verder op het exotenvraagstuk in. Zonneveld tenslotte stelt zich de vraag wat de groveden in het natuurbehoud nu wel betekent.

Dit nummer bevat nog geen afronding, geen poging tot conclusie van de discussie. We hopen die te kunnen geven in het juni-nummer, mede naar aanleiding van de voorjaarsvergadering van de Vereniging, waar gesproken zal worden over de vraag "Is ons bos onnatuurlijk?".